

Bijblijven met... de Wieren

SNiTS

Contact met de Wieren

Heeft u vragen? Bent u op zoek naar een huurwoning in Sneek? Heeft u opmerkingen over SNITS, ons nieuwe blad? Kom eens bij ons langs! U bent van harte welkom. Het kantoor van Woningstichting de Wieren is geopend van maandag tot en met donderdag van 8.30 uur tot 16.30 uur en op vrijdag van 8.30 uur tot 12.30 uur.

Bezoekadres:

Almastraat 14 te Sneek.

Postadres:

Postbus 325, 8600 HA Sneek.

Telefoon

(0515) 482 700

Fax

(0515) 411 600

E-mail:

woningstichting@dewieren.nl

Internet:

www.dewieren.nl

Colofon

SNITS is een uitgave van Woningstichting de Wieren. Jaargang 1, nummer 1.
Verspreiding: huis-aan-huis in Sneek.

Redactie

Henk Heikema van der Kloet
Bouwine Tijmstra
Elske Leenstra

Teksten

Belinda Fallaux

Fotografie

Paul van Goor

Ontwerp

Bens Leeuwarden

De Wieren als sponsor

V.V. de Waterpoortboys

Als hoofdsponsor is Woningstichting de Wieren trots op WPB. Het eerste elftal is vorig jaar kampioen geworden en speelt nu in de tweede klasse van het zaterdagvoetbal. De Wieren wenst het elftal veel succes dit seizoen! Komt u ook eens langs op sportpark Schuttersveld om de spelers aan te moedigen?

Klimaatkalender voor basisschoolleerlingen

De klimaatproblemen kennen we allemaal: de aarde warmt op en energiebronnen als olie en gas raken op. Daarom willen we in de gemeente Sneek aandacht vragen voor duurzaamheid. Hoe gaan we dit aanpakken? Er is een verandering van gedrag nodig. Dus: vaker op de fiets, spaarlampen in huis gebruiken, korter en verantwoord douchen

met een spaarkop enzovoort! De gemeente Sneek en de woningcorporaties kunnen dat niet alleen. Daar hebben we de mensen, bedrijven, verenigingen én de jeugd bij nodig. Omdat de jeugd de toekomst heeft, geven de gemeente Sneek, Patrimonium en Woningstichting de Wieren een kalender cadeau aan leerlingen van basisscholen: "verjaren en besparen". Op de kalender staan tips over duurzaam leven. Sneek Duurzamer, dat doen we toch met z'n allen?

Musyk yn'e wyk

Op woensdagmiddag 21 november vanaf 15.00 uur trekken Woningstichting de Wieren en fanfare Harmonie Sneek onder het motto Musyk yn'e wyk samen de wijk de Domp in. Kinderen van 8 tot 12 jaar mogen zelf de blaasinstrumenten uitproberen en zo lang en luid toeteren als ze zelf willen!

De wijkbeheerder is er voor ú

Vanaf eind augustus is wijkbeheerder Jan Bons actief in de wijken Noorderhoek, Noord-Oosthoek en het Eiland. De wijkbeheerder is 'de ogen en de oren' van de Wieren in de buurt. Heeft u als huurder van de Wieren een vraag of verzoek aan ons, dan kunt u via de wijkbeheerder meteen contact leggen. Zo is de Wieren altijd dichtbij. U kunt tijdens de inloopspreekuren bij de wijkbeheerder terecht.

Voor de wijken Noorderhoek en Noord-Oosthoek:

wijkgebouw de Schuttersheuvel, op maandag-, woensdag- en donderdagochtend van 08.30 uur tot 09.30 uur en woensdagmiddag van 17.00 uur tot 18.00 uur.

Voor de wijk het Eiland in wijkgebouw 't Roefke:

op dinsdagochtend van 10.00 uur tot 11.00 uur en donderdagmiddag van 17.00 uur tot 18.00 uur.

Onderzoek "Wat vindt u van uw wijk"

Een leefbare wijk is voor iedereen belangrijk. Maar hoe kun je dat bereiken? En wat is nu een leefbare wijk? Om de mening van de inwoners van Sneek in beeld te brengen, houden Woningstichting de Wieren, Patrimonium Sneek en de gemeente Sneek elke twee jaar een enquête over dit onderwerp en gaan zij actief met de uitkomsten aan de slag. Onder de titel "Wat vindt u van uw wijk" is de enquête onlangs weer uitgezet onder ruim 2000 bewoners van Sneek en de omliggende dorpen. Deze Leefbaarheidsmonitor geeft een goed beeld van de ontwikkelingen in de wijken.

SNiTS

Magazine van Woningstichting de Wieren, jaargang 1, oktober 2007 Nummer 1

De Wieren

kiest voor Sneek

Handige tips

om energie te besparen

Mevrouw Van der Veer

is anders dan anders

De najaarstuin

tips voor de herfst

Onder de Linden

typisch Sneek

SNiTS

Een magazine van Woningstichting de Wieren? Inderdaad.

Speciaal voor Snekers geeft de Wieren drie maal per jaar het magazine SNITS uit waarin u kunt lezen dat het lekker wonen is in Sneek. Wij laten u zien dat wij trots zijn op de stad. Dat wij ons inzetten om van Sneek een levendige woonplaats te maken. Dit alles door de ogen van inwoners en ondernemers in deze fraaie stad. Zij vertellen in SNITS hun verhaal.

Wat weet u bijvoorbeeld over typisch Sneker bedrijven? In deze SNITS het woord aan restaurant Onder de Linden. En hoe is het om in Frittemastate te wonen? Of om een woning van de Wieren te huren? Een bijzondere vrouw en een jonge levensgenieter vertellen dit graag aan u. De Wieren kiest voor Sneek? Na het lezen van het interview met de directeur weet u waarom.

Energiebesparen een hot item? SNITS geeft u graag praktische tips én SNITS laat u nazomen in uw najaarstuin.

Geniet van lekker wonen in Sneek,
geniet van SNITS!

Directie en medewerkers
van Woningstichting de Wieren

Goed wonen - dicht bij de mensen, wijken en verenigingen in de stad. Dat is de koers die de Wieren wil varen. Het nieuwe ondernemingsplan van Woningstichting de Wieren heeft dan ook als motto: de Wieren kiest voor Sneek! Dat vraagt om een nadere toelichting. Henk Heikema van der Kloet, directeur van de Wieren, legt graag uit hoe die nadrukkelijke keuze handen en voeten krijgt.

Henk

De Wieren kiest voor Sneek

Heikema van der Kloet

“Wij willen allereerst betaalbare en goede woningen bieden. Ons aanbod varieert in prijs en kwaliteit, maar onze inzet is meer kwaliteit voor een lage prijs. De Wieren heeft een traditie van lage huurverhogingen en dat willen we de komende jaren zo houden.” Mooie woorden, maar woonlasten worden steeds meer beïnvloed door energiekosten. Heeft dat ook de aandacht van de Wieren? “Jazeker! Nieuwbouwwoningen zijn zo energiezuinig mogelijk; alternatieve energie heeft onze voorkeur. De nieuwbouw in de Noorderhoek zal worden verwarmd door aardwarmte in plaats van gas. Daarmee doen we een stevige duit in het zakje voor wat betreft het milieu. Daarnaast ontwikkelen we een plan om ook bestaande woningen te verbeteren als het gaat om energieverbruik en wooncomfort. Dat lukt niet in één keer, maar wordt over een aantal jaren uitgesmeerd.”

Comfort voor ouderen

De groep senioren groeit. Er zijn te weinig huurwoningen die echt geschikt en comfortabel genoeg zijn voor ouderen. Henk Heikema van der Kloet benadrukt dat dit eveneens een aandachtspunt van de Wieren is. “We gaan twee dingen doen: nieuwe woningen bouwen en woningen verbeteren. Nieuwe woningen die geschikt zijn voor ouderen worden momenteel gebouwd op het Eiland. Alle nieuwe woningen in de Noorderhoek 1 worden geschikt gemaakt voor ouderen, en in Lemmerweg-West (op de plek waar nu nog scholen staan) komen woningen voor ouderen. Daarnaast maken we bestaande woningen toegankelijker. Er is al een start gemaakt met de Potterzijflat en in de komende jaren worden de flats aan de Loëngasterleane verbeterd.”

Goede zorg

Een goede woning is belangrijk, maar voor ouderen is ook zorg dicht bij huis een veilig idee. Heeft de Wieren daarover concrete ideeën? “Beslist. In de verschillende wijken moet er een zorgsteunpunt komen. Daar kunnen mensen terecht voor informatie en advies, maar zij kunnen er vooral ook diensten afnemen”, aldus Henk Heikema van der Kloet. “Op het Eiland kunnen mensen die in de nieuwbouw op de Pampuskade wonen gebruik maken van de mogelijkheden van het Bonifatiushuis. In de Noorderhoek komt een kleine zorgvoorziening, waar mensen uit de buurt ook terecht kunnen. In de Stadsfenne speelt Frittemahof een belangrijke rol. Nu al worden diensten en zorg geleverd aan de bewoners in Nij Nazareth. De komende jaren zal dat ook gaan gebeuren in nieuwe woningen die het bestaande verzorgingshuis vervangen. In Lemmerweg-West willen we net als in de Noorderhoek een kleine zorgvoorziening bouwen. Die moet komen op de nieuwbouwlocatie van de Lucas Fockens- en Jan van Nassauschool.”

Kansen voor jongeren

Jongeren mogen niet in de knel komen. Er is onder hen nog steeds vraag naar kleine, goedkope woningen. De Wieren wil voor hen zo goedkoop bouwen dat het mogelijk is om met huurtoeslag een woning te huren. En dat heeft nu al resultaat. “Er is nieuwbouw voor jongeren in de Emmaschool gepland. Verder gaan we kijken naar boven bestaande of nieuwe winkels woningen voor jongeren gemaakt kunnen worden.”

De Wieren bij ú in de wijk

Een plezierige stad om te wonen bestaat uit wijken waar het goed gaat. Belangrijk is wat er in de wijk gebeurt. Elkaar kennen als bewoners en oog hebben voor elkaar staat voorop. De Wieren ondersteunt dat van harte. Henk Heikema van der Kloet: “Wat ons betreft moet er in de wijken waar de Wieren woningen heeft een bloeiende wijkvereniging met een goed onderkomen en veel activiteiten zijn. De Wieren is nadrukkelijk in de wijk te zien via de wijkbeheerder, die als de ogen en oren van de Wieren fungeert. Hij pakt problemen in de buurt snel aan. Als buurtbewoners iets willen bespreken met de Wieren kan er via de wijkbeheerder meteen contact gelegd worden.”

Kortom, de Wieren wil weten wat er leeft in de stad. “Ja, we willen weten welke oplossingen wij kunnen bieden en hoe ons werk uitpakt. Vandaar dat we vaker in gesprek zullen gaan met huurders”, zo zegt Henk Heikema van der Kloet tot slot. “Het ondernemingsbeleid is dus nooit af! We zullen elk jaar de onderwerpen die we gaan aanpakken tegen het licht houden. In ‘SNITS’ komt dan ook regelmatig nieuws van de Wieren voorbij.”

Als u meer informatie wilt over het ondernemingsplan van de Wieren, uw mening wilt laten horen of wilt weten wat de Wieren voor u kan betekenen, dan kunt u contact opnemen met de directeur: Henk Heikema van der Kloet, 0515 - 482 700 of h.heikema@dewieren.nl.

Een plezierige stad om te wonen bestaat uit wijken waar het goed gaat.

Zuinig met energie

voor nu én straks

Energiebesparen blijft een hot item.

We doen het voor het milieu. Maar het is ook goed voor uw portemonnee!

SNITS geeft u graag enkele praktische suggesties waarmee u thuis direct aan de slag kunt.

- De thermostaat overdag één graad lager bespaart gemiddeld € 56 per jaar.
- 's Avonds de gordijnen dicht! Dat houdt de warmte binnen.
- Zet de kamerthermostaat een uur voor vertrek of slapen gaan op 13 tot 15°C. Het huis koelt dan niet teveel af en warmt 's ochtends zonder veel extra energie weer op. Dit kan € 42 per jaar besparen.
- In huizen van na 1994 is het efficiënter de thermostaat 's nachts op dezelfde temperatuur te houden, dan om het huis 's ochtends weer warm te stoken. Deze huizen zijn zeer goed geïsoleerd en hebben vaak vloer- of wandverwarming.
- Als iedereen in Nederland één minuut korter onder de douche staat, besparen we jaarlijks 28 miljard liter water én veel energie.
- Zet een koelkast met de achterkant minstens tien centimeter van de muur af zodat de warmte weg kan. Zo verbruikt hij minder energie. Open de deur zo min en zo kort mogelijk. Ontdooi 'm elke twee maanden.
- De spaarvlam van oudere gasfornuizen gebruikt 40 m³ gas per jaar. Dat is meer dan de helft van de hoeveelheid gas die voor het koken zelf nodig is. Steek de gaspitten met een lucifer aan en bespaar ruim € 27 per jaar.
- Gebruik pannen die niet groter zijn dan nodig is, gebruik niet teveel water om in te koken en hou tijdens het koken de deksels op de pannen.
- Eénderde van het aantal wasbeurten is overbodig, als u alleen met écht volle trommels wast.
- Wassen op 60°C kost twee keer zoveel energie als wassen op 40°C. Wassen op 90°C zelfs drie keer zoveel. Bij 250 wasbeurten per jaar (vijftig op 40°C, tweehonderd op 60°C) bespaart u €20 per jaar als u voortaan tweehonderd keer wast op 40°C en vijftig keer op 60°C.
- Moderne wasmiddelen wassen ook op 40°C schoon!
- De droger staat gemiddeld vier keer per week aan (210 keer per jaar). Als u wasgoed vijftig keer buiten ophangt, bespaart u € 31,50 per jaar.
- TV's, computers, batterij-opladers, geluidsapparatuur, printers en scanners die stand-by staan, verbruiken onnodig veel energie. Dit kost een gemiddeld huishouden jaarlijks €88 tot €121. Zet ze daarom liever echt uit als u ze niet gebruikt. Het is een misverstand dat dit slecht is voor de pc.
- Haal opladers uit het stopcontact, anders blijven ze stroom verbruiken. Denk daarbij aan de kruiemeldief, de tandenborstel, mobiele telefoon of batterij-opladers.
- Gebruik spaarlampen in plaats van gloeilampen. Als u alle gloeilampen door spaarlampen vervangt, bespaart u gemiddeld zo'n € 85 per jaar.
- Met een schakelklok, timer, bewegingsmelder of lichtsensoren voor de verlichting voorkomt u dat lampen onnodig blijven branden, bijvoorbeeld buiten of in de hal. Koop TL- of spaarlampen die daar speciaal geschikt voor zijn.

Bron: Milieu Centraal. Milieu Centraal informeert consumenten over energie- en milieubesparende mogelijkheden in het dagelijks leven. De informatie is beschikbaar via www.milieucentraal.nl en de informatielijn 0900-1719 (€ 0,15 pm).

Met héél weinig moeite bespaart u al honderden euro's per jaar...

Wilt u exact weten hoeveel euro's u jaarlijks in uw situatie kunt besparen? Doe de test op www.energielastenverlager.nl en ontvang uw persoonlijke bespaarbrochure!

Siebrigje van der Veer is een bijzonder mens. Ze mag dan de respectabele leeftijd van 82 jaar hebben, toch heeft ze nog geen plannen om achter de geraniums te zitten. “Ik sta positief in het leven en hou me bezig met van alles. Internet? Dat heb ik al jaren. Ik speel on line patience en bridge. Dat houdt me helder. En ik chat ook regelmatig met mijn kleinzoons. Zo hou ik contact.”

“Ik ben
een beetje
anders dan
anders”

Siebrigje van der Veer

Siebrigje heeft bijna haar hele leven in Sneek gewoond. Na het overlijden van haar man verhuisde ze van de Zwettekade naar een zorgwoning van Woningstichting de Wieren in Frittemastate, verbonden aan Frittemahof. En daar woont ze inmiddels vijf jaar. Haar gezellige woning is met zorg ingericht. Er hangt kunst aan de muur, onder andere gemaakt door haar zoon, en er staan enkele mooie stukken keramiek in de vensterbank. Haar favoriete meubelstuk is een prachtige fauteuil. "Dat is het enige dat ik nieuw heb gekocht toen ik hier kwam, ik heb de stof zelf uitgezocht. Het is mijn lievelingsstoel."

Bijblijven

Haar afspraken en bezigheden houdt Siebrigje bij in haar 'dagboek'. Aan haar schrijftafel schrijft ze er uitgebreid haar belevenissen in op. De computer staat vrijwel dagelijks aan. "Ik wil weten wat er speelt. Je moet bijblijven, ook cultureel. Ik volg het Jeugdjournaal op televisie, maar ook kijk ik naar Nova en het programma van Paul Witteman. En voetbal, dat mag ik ook graag zien. Ik heb laatst nog naar een wedstrijd van Ajax gekeken, maar ze hebben verloren. Nou ja, ik ben natuurlijk voor Heerenveen."

Anders dan anders

Siebrigje beschrijft zichzelf als 'eigenlijk een beetje gek, anders dan anders' en 'een heel erg levend mens'. Ze kiest haar bezigheden heel bewust, en dat is altijd zo geweest. In haar jongere jaren deed ze mee aan naaishows en won veel prijzen met haar bijzondere creaties. Ook leefde ze voor de gymnastiek. "Ik ben een echt gymnastiekmens. Nu nog. Ik doe elke week mee aan bewegingsactiviteiten. Thuis zit ik elke dag een kwartier op de hometrainer. Dat moet ik volhouden, ik wil niet dikker worden! Ook wandel ik dagelijks, soms wel drie kwartier. Ik ben heel graag buiten, ik hou van de natuur. Ik ga er nog regelmatig met de bromscooter op uit. In een half uurtje ben ik bij de kinderen in IJlst. Slecht weer doet me niks, daar kun je je op kleden."

Fijn wonen

Het is fijn wonen in Frittemastate, vindt ze. "Ik zit hier op een mooi hoekje, met uitzicht op de weg. Hier in huis kan ik me reuze redden. Ik heb elke week hulp. Boodschappen en koken doe ik nog zelf. Vorig jaar had ik mijn pols gebroken, toen heb ik maaltijden genomen van Frittemahof."

Siebrigje maakt één keer per week gebruik van de dagverzorging van Frittemahof. "Dat is voor mensen uit Sneek en omgeving, die daarvoor een indicatie hebben. Het is een gezellige dag, beginnend met koffie en koek. We doen gymnastiek en allemaal leuke dingen zoals sjoelen, bingo, culturele vragen en lekker eten. Zo'n dag is dus fijn samen zijn. Elk dagdeel wordt door drie dames begeleid. Het is een heel leuk stel, die vrijwilligsters, we zijn erg op hen gesteld! Er zouden er nog best een paar bij kunnen komen. Als ik 60 was, zou ik zelf vrijwilligster worden. Het is een levensverrijking." En dat is een uitspraak die Siebrigje helemaal typeert. 82 jaar, maar nog middenin het leven.

Woningstichting de Wieren beheert in Sneek diverse woonvoorzieningen voor senioren.

De zorg voor ouderen, dicht bij huis, is een belangrijk aandachtspunt van de woningstichting.

In deze zorg op maat wordt voorzien door Zorggroep Tellens. Hieronder valt huishoudelijke verzorging, persoonlijke verzorging, verpleging en ondersteunende begeleiding, maar ook groepsverzorging zoals gezamenlijk eten, koffie- en theedrinken en spel en beweging. Meer informatie: www.zorggroeptellens.nl

In iedere uitgave van SNITS nemen we een kijkje thuis bij een van onze huurders. In dit nummer:

Nestor
ten Cate

“Ik vermaak me hier prima”

Hij is fan van Ajax, doet veel aan sport, gaat graag uit en is gek van muziek. Nestor ten Cate (27) is een levensgenieter ten voeten uit. Muziek is z'n grootste passie, en dan vooral hiphop en rap. Zelf schrijft Nestor onder de naam Almanza ook rapteksten, en niet onverdienstelijk. Z'n meest recente optreden was op Kleintje Sneekweek, samen met de groep Pleasure. Rapper 2Pac is z'n inspiratiebron. "Bij hem kwam het recht uit z'n hart. Bij mij ook. Ik schrijf en rap zoals ik het zie: realistisch."

Nestor is begin december 2006 vanuit z'n ouderlijk huis verhuisd naar een benedenwoning aan de Maststraat. Voor een starter heeft hij een mooi plekje, zo zegt 'ie zelf. "Ik vermaak me hier prima! Ik had het slechter kunnen treffen, veel kleiner ook. Het is een redelijk ruim huis en het is een rustige buurt hier. Ik heb zelfs een tuintje, met terras. Niet dat ik er veel zit..."

Heb je veel aan je huis moeten doen toen je erin trok?

"Nee, niet zo veel. Ja, schoonmaken natuurlijk, en ik heb wat muren geveerd en er is laminaat gelegd. Met een zeegrasprint. Hartstikke mooi vind ik het. Het maakt het lekker ruim en dat geeft

rust. Dat is goed voor me, want ik ben zelf een druk mannetje! Ik vind het vooral belangrijk dat het er goed uitziet, zeker als je mensen over de vloer krijgt. Op mijn kamer thuis kon ik er nog wel eens een zootje van maken. Dat gebeurt nu niet meer."

Vertel eens iets over de indeling.

"Het is een gelijkvloers appartement. Er zijn twee slaapkamers, een dichte keuken- die is trouwens heel netjes -, een badkamer en een woonkamer. Eigenlijk waren er drie slaapkamers, maar voordat ik hier kwam wonen was er al een slaapkamer bij de woonkamer getrokken. Daar was ik wel blij mee, want nu heb ik een ruim woongedeelte."

Voor iemand die net komt kijken op de woningmarkt heeft Nestor een wel heel bijzonder en sfeervol geheel van zijn woning gemaakt. Warm grijs geverfde muren, een portret van Audrey Hepburn, een lekkere bank met felgekleurde kussens erop. Een ronde eettafel met vier moderne vlinderstoelen eromheen, en daarboven een originele, klassieke kroonluchter - een fraai contrast met de opvallende poster van idool 2Pac, die aan de muur bij het eetgedeelte een prominente plaats inneemt. "Die had ik thuis al op mijn kamer hangen. Dat is echt iets van vroeger, een stukje nostalgie." Iets voorbij de eethoek, boven de computer, hangt een Ajax-vlag aan de muur. Nestors cd's en dvd's zijn netjes gerangschikt in de kast. "Ook daar ben ik ontzettend aan gehecht. Ik ben dan wel vaak weg, maar als ik thuis ben, luister altijd naar muziek of ik kijk een film."

Wat is je favoriete plek in huis?

"Dat is niet zo moeilijk. De hoek in de woonkamer waar m'n computer staat. Wat ik zoal doe? Msn'en, chatten, internetten, muziek downloaden... van alles dus. "Voor nu is Nestor helemaal tevreden met zijn 'stekje'. Huren bevalt hem wel. "Voor wat je krijgt is de huur heel redelijk. En toen laatst het toilet lekte, stond de woningstichting de volgende dag op de stoep." Nestors volgende woonstap?
"Tja, samenwonen misschien? Maar dan wel in een grotere woning!"

De tuin anno 2007 is een verlengstuk van de woning, een volwaardige woonruimte waarin het heerlijk toeven is, zelfs tot laat in het najaar. Uitgekiende verlichting brengt sfeer in uw tuin en op het terras en zorgt ervoor dat u langer kunt profiteren van een onverwacht mooie avond in de herfst. En wordt het u 's avonds te kil? Een ouderwetse vuurkorf kan prima dienst doen!

De najaarstuin

nagenieten & vooruitkijken

Help uw tuin de winter door

Echt genieten van de tuin doet u pas als ook de tuin zelf in goede conditie is. In oktober en november is er nog genoeg te doen. Zijn de meeste bladeren van bomen en heesters gevallen, dan kunt u de tuin winterklaar maken. Hier volgen enkele tips:

- Zet niet-winterharde (pot)planten vorstvrij ($\pm 4\text{ }^{\circ}\text{C}$) binnen. Maak de potten goed schoon en verwijder ongedierte. Geef de planten in de winter niet veel water. Het besproeien van de stam of het blad is meestal genoeg. Ook lege potten en bakken die niet vorstbestendig zijn moeten naar binnen. Laat de tuinslang leeglopen en berg 'm vorstvrij op. Sluit de buitenkraan af.
- Zolang het gras nog groeit, moet er gemaaid worden. Hou het op een lengte van zo'n 3 - 5 cm. Haal regelmatig de bladeren van gras.
- Knip de vaste planten voor de winter niet af, maar laat de afgestorven plantendelen zitten. Dit beschermt de wortels van de plant tegen kou en uitdroging. Platgeslagen planten kunnen natuurlijk wel afgeknipt worden.
- Dek halfwinterharde vaste planten of heesters af met bijvoorbeeld sparrentakken en bladeren. Het afgedekte gedeelte mag niet vochtig zijn, anders gaat de plant rotten en sterft deze toch af. Bescherm de vorstgevoelige entplaats (een verdikte knobbel) van uw rozen met aarde. Bind bij de stamroos stro of dennentakken met raffia om de entplaats. Hiervoor zijn ook speciale 'rozenkragen' verkrijgbaar.
- De meeste heesters en bomen kunnen in de winter gesnoeid worden. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld de druif en de kiwi. U kunt vorstgevoelige soorten, zoals de vlinderstruik en de rozen, een klein beetje terugsnijden, zodat ze toonbaar de winter in gaan. In het voorjaar kunnen deze heesters naar de gewenste hoogte teruggesnoeid worden.
- Bomen, heesters en vaste planten kunnen prima in de herfst ge(ver)plant worden, behalve als het vriest. Meng wat compost in en om het plantvak, maar geef geen water. De plant is op dit moment in rust en heeft daarom geen water nodig. Ook bollen en knollen kunnen nu de grond in. Ook deze hoeft u geen water te geven, anders gaan ze rotten.
- Haal het onkruid uit de borders. U kunt een laagje compost aanbrengen. Het echte mesten van de tuin hoeft pas in het voorjaar; de meststoffen worden nu niet opgenomen doordat het kouder is en zullen wegspoelen.
- Maak uw tuinmateriaal goed schoon, laat het zonnig slijpen en breng daarna een laagje olie aan. Breng de grasmaaier naar de specialist. Hij kan de motor een beurt geven en de messen slijpen.
- Verwen de vogels met een vetbol en granen/zaden! Hang deze wel hoog genoeg op, zodat katten er niet bij kunnen. Haal de bollen in het voorjaar weg. De jonge vogels kunnen in het vet stikken.

Jeugd maakt zich sterk voor jeugd

Het is rustig in poppodium Het Bolwerk. Jongerenwerker Wout Minnema (25) van Timpaan Welzijn, Michel (17) en Anthony (15) lopen alle details nog eens door. Op 23 september was het zover: een zaalvoetbaltoernooi in de WZS-hal voor de jeugd van 10-16 jaar uit de wijk Lemmerweg-Oost.

Woningstichting de Wieren zet zich in voor jongeren. Hierin werkt de woningstichting samen met Timpaan Welzijn, dat veel activiteiten voor jongeren organiseert.

wonen, volledig betrokken geweest bij de organisatie. Sterker nog, ze hebben het meeste zelf geregeld. Wout: "Ik geef ze alleen maar een duwtje in de rug en ondersteuning waar nodig. Vanaf de eerste brainstorm hebben ze actief meegedacht en -gewerkt. Zoiets kost geld, dus er moesten sponsors worden gezocht. Verder zijn ze zelf de wijk door gegaan om te kijken wie interesse had en om deelnemers te werven." Ook de flyers van het toernooi hebben beide jongens zelf verspreid. "We waren z'n 'rondbrengslaafje'", zegt Anthony met een vette grijns naar Wout.

Geen voetbalveldjes meer

Het toernooi mag dan voorlopig eenmalig zijn, de behoefte van de jeugd gaat verder dan een op zichzelf staande activiteit. "Er is veel gebouwd in de wijk," vertelt Michel, "en daardoor is er geen plek meer voor ons. Met de komst van de nieuwe weg is één voetbalveldje platgewalst, en bij een andere zijn de goals weggehaald. We hadden er twee, maar nou hebben we dus niks meer." Gevolg is dat er nog wel eens een balletje wordt getrapt bij de flats, maar dat is geen succes. Anthony: "Daar worden we weggestuurd. Dat schiet dus niet op. En er zijn wel speeltuintjes, maar dat is voor kleuters."

Dat er vanuit de wijk behoefte is aan een eigen plek is dus duidelijk. "Het zou al heel mooi zijn als er gewoon een goed voetbalveldje komt", zegt Michel. "En die moeten ze dan wel afgesloten houden voor honden, zodat er geen poep opkomt", voegt Anthony toe. Nog mooier, en misschien wel haalbaar vanuit gemeentezijde, zou de aanleg van een voetbal-kooi zijn. Op zo'n door hekken omheind veld van beton en asfalt kan namelijk nog veel meer

gedaan worden dan alleen voetbal. Wout: "Je kunt er op skaten, hockeeyn, basketballen en tennissen en dat is dus ook aantrekkelijk voor jongeren die van andere sporten dan voetbal houden." "En als je slim bent en er een doek op legt, kun je er met slecht weer ook op spelen", vult Anthony aan.

Dankbaar werk

De jeugd wil het wel. Er zijn ook genoeg jongeren die wat willen doen. Maar ze moeten wel de kans krijgen. Wout Minnema maakt zich er sterk voor om die kans een stukje dichterbij te brengen. "Ik werk niet alleen in Lemmerweg-Oost, maar ook in de wijk Sperskhem. Veel jongeren zijn het vertrouwen kwijt en sommigen ontsporen daardoor. Ik ben als jongerenwerker heel gedreven om die jeugd een handvat te geven en ze te begeleiden. Tussen 12 en 18 jaar gebeurt er zoveel, het is een hectische tijd. Ik vind het mooi ze te zien groeien. De resultaten zijn niet altijd meetbaar, maar ze zijn er wel! Zeker in deze wijken is het dankbaar werk."

Het is een welkom initiatief. In de wijk wonen veel jongeren, maar er is weinig voor ze te doen. "Het is saai", verzucht Anthony hartgrondig. "Er is niks te beleven." Vanuit het signaleren van de behoefte aan een plek om te voetballen startte Wout zo'n half jaar terug samen met een collega een werkgroep, bestaande uit wijkbewoners en jongeren uit de wijk. Een voetbaltoernooi leek een mooi middel om de jeugd bij de werkgroep te betrekken. Vanaf het begin zijn Michel en Anthony, die allebei in Lemmerweg-Oost

'We hadden twee voetbalveldjes, maar nu hebben we niets meer'

In iedere uitgave van SNITS belichten we mensen, bedrijven of organisaties die niet uit Sneek zijn weg te denken. In dit nummer: **Restaurant Onder de Linden**

Typisch

Restaurant Onder de Linden

Het is even na half tien 's ochtends in restaurant Onder de Linden aan de Marktstraat. Een echtpaar komt binnen en zoekt een plekje in de lichte serre. Leny Bolhuis knikt vriendelijk en wenst haar gasten een goede morgen. "Deze mensen komen uit Emmeloord", zegt ze even later. "Het zijn vaste gasten. De man is ziek geweest en mocht niet meer autorijden, maar nu wel weer."

Sneek

Voor Leny en haar man Anne Wind is het een tweede natuur geworden om opmerkzaam te zijn en een persoonlijke, warme belangstelling voor de gasten te hebben. Sinds 1991 zijn ze de eigenaren van Onder de Linden, dat oorspronkelijk in 1955 in handen kwam van de vader van Leny, Gerad Bolhuis. In die begindagen, toen vader Bolhuis de scepter zwaaide, was het voornamelijk een mannencafé met biljart. Later onderging Onder de Linden de metamorfose naar restaurant, waarbij ook het publiek gevarieerder werd.

Daadkrachtig

Wat in die vroege jaren centraal stond, was de vurige inzet van Gerad Bolhuis. "Hij leefde ervoor", vertelt Leny. "Hij overzag de zaak soms vanachter de koffiepot en genoot ervan te zien hoe de mensen zaten te eten. Mijn vader was een heel krachtige persoonlijkheid met veel daadkracht. Hij wist precies hoe hij het wilde en zo gebeurde het ook. Toen hij de kans kreeg om het naastgelegen pand van de bakker te kopen, aarzelde hij geen moment. Bakker Schram zat in het café te klaverjassen toen mijn vader hem terloops kwam vertellen dat hij diens pand had gekocht."

Het gezin Bolhuis, met de nog jonge Leny en haar zussen Giny en Emmy, woonde boven de zaak. Werk en privé liepen nogal eens door elkaar heen. Leny: "Jarenlang

kwamen de deelnemers van de Sneekweek op de vrijdag van de opening bij ons het programma halen. Dan gingen ze via de trap in het restaurant naar boven, maar aan de andere kant via de privé-trap in ons eigen huis weer naar beneden. Zo kregen we honderden zeilers over de vloer..."

Passie

Begin jaren tachtig – Leny was inmiddels getrouwd met Anne – maakte Leny's vader kenbaar dat hij de zaak wilde verkopen. Anne, tot dan toe werkzaam als bouwkundig tekenaar, vond dat jammer en stelde voor bij zijn schoonvader in loondienst te komen. Ook Leny, die in de gehandicaptenzorg werkte, zag er wat in om in de zaak te komen. In 1991 namen ze het restaurant samen over. Anne: "Daar hebben we geen dag spijt van gehad. Het contact met mensen is heel erg leuk. We hebben samen één passie. Ja, het is hard werken, maar wel heel plezierig. Je zet een product neer: gezelligheid, eten en drinken. De mensen hebben het naar hun zin. Daar mag je iets aan bijdragen en dat maakt het een mooi vak. En die insteek heeft ons personeel ook." De aanbouw van een serre gaf het restaurant een enorme impuls. Het is er altijd druk. 's Zomers is het terras erg in trek. De vele activiteiten die het restaurant organiseert, zowel rond de Sneekweek als daarbuiten, trekken een breed publiek.

Begrip in Sneek

Als op één na oudste nog bestaande horecabedrijf in Sneek is Onder de Linden niets minder dan een begrip. "Een bezoek aan Sneek betekent voor veel mensen een bezoek aan Onder de Linden", zo vertelt Leny. "Ze móeten erheen. Zelfs als we gesloten zijn. Tijdens onze verbouwing stopte er eens een taxi met vier oudere dames. Ze liepen gewoon onder de steigers door en langs verformers en hadden niet in de gaten dat we nu echt geen koffie konden schenken! Ze moesten immers naar Onder de Linden..."

In het buffet hangt het portret van Gerad Bolhuis, geschilderd door Cobi Doevendans. De heer Bolhuis overleed in 1993. Tot Leny's en Annes grote spijt heeft hij niet meer kunnen zien hoe Onder de Linden verder is gegroeid tot een gezellig, warm en gastvrij restaurant waar het van 's morgens vroeg tot 's avonds laat druk is.

En toch... hij mag er dan niet meer zijn, maar voor wie goed kijkt is hij eigenlijk nooit weggeweest.

